

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3To/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 9515100177
Dátum vydania rozhodnutia: 23.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:9515100177.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a členov senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci obžalovaného R. H., pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, vedenej na Špecializovanom trestnom súde, pracovisko Banská Bystrica pod sp. zn. BB-4T/34/2015, na verejnom zasadnutí konanom 23. októbra 2019 v Bratislave, o odvolaní prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, obžalovaného R. H., poškodenej strany Slovenská sporiteľňa a. s., ktoré podali proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB- 4T/34/2015 z 13. februára 2017, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku rozsudok Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 13. februára 2017, sp. zn. BB-4T/34/2015 sa zrušuje v jeho odsudzujúcej časti, vo vzťahu k obžalovanému R. H. a to vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

obžalovaný R. H. nar. XX. R. XXXX v T. F., naposledy trvale bytom v T. F., Q. XXXX/XX, t. č. v ÚVTOS Dubnica nad Váhom , v inej trestnej veci

s a o d s u d z u j e:

Podľa § 221 ods. 4 Trestného zákona, s použitím § 42 ods. 1 Trestného zákona a s použitím čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona súd zaraďuje obžalovaného R. H. na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd ukladá obžalovanému R. H. trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na 2 (dva) roky a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd spolu s uložením súhrnného trestu zrušuje výrok o treste uloženom obžalovanému R. H. rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo 06. júna 2016, sp. zn.

1T/22/2002, výrok o treste uloženom obžalovanému R. H. rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 03. apríla 2019, sp. zn. 23To/69/2018, výrok o treste uloženom obžalovanému trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 03. marca 2015, sp. zn. 3T/12/2015.

Z r u š u j ú sa aj všetky rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili poklad.

II.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolania prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, obžalovaného R. H. a poškodenej strany Slovenská sporiteľňa a. s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava sa z a m i e t a j ú.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/26/2016, bol obžalovaný R. H. v bode 1/, v bode 2/ rozsudku uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

1/ obž. R. H. ako konateľ firmy L. s.r.o., ul. L. XXXX/XXX, T., IČO: XX XXX XXX, (ďalej len „L.“) v sídle akciovej spoločnosti S. L. L. a. s., za účelom vlastného obohatenia získaním finančných prostriedkov z vyplácania záloh za postúpené pohľadávky klienta SH-DT uzatvoril s S. L. L. a. s. (ďalej len „S. L. a. s.“) dňa 19.05.2016 rámcovú faktoringovú zmluvu č. XXXXXX, následne vytvoril sieť svojich odberateľov - zákazníkov, pre ktorých nechal vystaviť fiktívne faktúry o dodávkach mäsa a mäsových výrobkov s vedomím neuskutočnenia obchodov deklarovaných na týchto faktúrach spoločnosťou L., ktorej nereálne pohľadávky voči odberateľom - zákazníkom boli postupované v období od mája 2006 na S. L. a. s., pričom tieto fiktívne faktúry boli vystavené pre odberateľov:

- T. Q., C. XX, K., IČO: XX XXX XXX,
- U. s.r.o., L. J. XX, F., IČO: XX XXX XXX,
- S. J. s.r.o., U. X, M., IČO: XX XXX XXX,
- Q. s.r.o., T. T. XX, M., IČO: XX XXX XXX,
- L. E. K. s.r.o., Y. XX/X, M., IČO: XX XXX XXX,
- T. V. a.s., A. Z. XXX, V., IČO: XX XXX XXX,
- Q. s.r.o., U. X, M., IČO: XX XXX XXX,
- J. s.r.o., L. XXXX/XX, T., IČO: XX XXX XXX,
- N. J. s.r.o., F. XXX, V., IČO: XX XXX XXX,
- T. V. - Z. E., M., IČO: XX XXX XXX,

a následne S. L. a. s., po postúpení týchto pohľadávok, v skutočnosti neexistujúcich, vyplácal cca 80 % objemu postúpených pohľadávok ako zálohovú platbu v prospech firmy L., čím dochádzalo k úmyselnému získavaniu finančných prostriedkov bez reálneho obchodu a týmto konaním bola spôsobená škoda S. L. a. s., vo výške najmenej 90.548.071,46 Sk, čo predstavuje najmenej 3.005.645,34 eur,

2/ potom, ako K. Y. ako živnostník s obchodným menom K. Y. - U. Y. s. r. o., so sídlom H., IČO: XX XXX XXX, na základe prísľubu R. H., že mu vybaví faktoringové financovanie prostredníctvom S. L. a. s., a zabezpečí obchod s textilnými výrobkami, uzatvoril K. Y. s S. L. a. s., rámcovú faktoringovú zmluvu č. XXXXXX zo dňa 11.10.2006, a na základe toho R. H. nechal vyhotoviť faktúry, v ktorých ako dodávateľ vystupoval „K. Y. - U. Y.“ pre odberateľov, zákazníkov:

- Y. L., s.r.o., A. XXO, T., IČO: XX XXX XXX,
- A., s. r. o., W., F., IČO: XX XXX XXX,
- I. L., s.r.o., A., T., IČO: XX XXX XXX,

ktorých zabezpečil obž. R. H., aby vystupovali ako odberatelia, zákazníci, ktoré faktúry následne obž. R. H. postúpil na financovanie S. L. a. s., za účelom vyplatenia zálohy za postúpené pohľadávky z faktúr, hoci obž. R. H. vedel, že žiaden tovar od spoločnosti K. Y. - U. Y. nebol dodaný, ani žiadne reálne

pohľadávky nevznikli a takisto si následne peniaze, ktoré boli vyplatené na účet K. Y., od neho aj požičal, čím bola spôsobená škoda S. L. L. a. s., vo výške 22.856.948,80,- Sk, čo predstavuje 758.711,70 eur, Za to bol obžalovanému R. H. podľa § 221 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 42 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona súd zaradil obžalovaného R. H. na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona súd uložil obžalovanému R. H. ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd uložil obžalovanému R. H. aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na 2 (dva) roky a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona spolu s uložením súhrnného trestu súd zrušil výrok o treste uloženom obžalovanému R. H. rozsudkom Krajského súdu Trnava zo 06. júna 2016, sp. zn. 1T/22/2002, výrok o treste uloženom obžalovanému R. H. trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 03. marca 2015, sp. zn. 3T/12/2015 a výrok o treste uloženom obžalovanému trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 29. októbra 2014, sp. zn. 0T/483/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 288 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku bola poškodená strana Slovenská sporiteľňa a. s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, odkázaná s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Špecializovaný trestný súd označeným rozsudkom zároveň, postupom podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, oslobodil spod obžaloby obžalovaných R. H., Ing. T. J., R. L. a Y. Y. , pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok pod bodom obžaloby 2/ prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/2 Gv 4/14/1000-70 z 19. augusta 2015, pre ktorý sú obžalovaní R. H., Ing. T. J., R. L. a Y. Y. stíhaní.

Proti tomuto rozsudku podali riadne a včas odvolania prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátorka), (č. l. 15512, 15596-15602), obžalovaný R. H. (č. l. 15610-15612, 15618-15621), poškodená strana Slovenská sporiteľňa v zastúpení JUDr. Irenou Sopkovou (15603-15609).

V úvode najvyšší súd zdôrazňuje, že rozsudok Špecializovaného trestného súdu pracovisko Banská Bystrica z 13. februára 2017, sp. zn. BB- 4T/34/2015 je už právoplatný vo vzťahu ku všetkým obžalovaným, okrem obžalovaného R. H., ktorý bol na verejnom zasadnutí 6. marca 2019 vylúčený zo spoločného konania na samostatné konanie.

Dňa 11. apríla 2017 bolo na Špecializovaný trestný súd doručené odôvodnené odvolanie prokurátorky, o ktorom bolo už odvolacím súdom rozhodnuté, okrem časti odvolania, ktoré smeruje vo vzťahu k obžalovanému R. H.. Na verejnom zasadnutí prokurátorka upresnila, že: „V plnom rozsahu sa pridrievam písomne podaného odvolania. Namietam oslobodzujúcu časť rozsudku ŠTS vo vzťahu k obžalovanému R. H.. Mám za to, že obžalovaný sa dopustil pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona. Navrhujem preto, ako je to uvedené v písomných dôvodoch odvolania, aby v tejto časti rozsudok I. stupňového súdu bol zrušený a vrátený I. stupňovému súdu, aby ho v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol“.

Za poškodenú spoločnosť Slovenskú sporiteľňu a. s., podala odvolanie splnomocnenkyňa, ktorej odvolanie smeruje proti výroku rozsudku, ktorým súd podľa § 288 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku

odkázal poškodenú stranu s nárokom na náhradu škody na civilný proces a to aj vo vzťahu k obžalovanému R. H.. Dôvodila, že poškodená strana predložila riadne vyčíslenie škody a preukázala, že aj ak vymáhala od jednotlivých spoločností náhradu škody, toto skončilo neúspešne a v tomto smere poukázala na listinný doklad a to potvrdenie, ktoré bolo predložené konajúcemu súdu na pojednávaní dňa 10. januára 2017. Odkaz na konanie v civilnej veci preto nemôže obstať, pretože poškodená strana by mala opakovane žalovať spoločnosti, ktoré už neexistujú alebo sú bez finančných prostriedkov, pričom trestnoprávna zodpovednosť, v tomto štádiu konania obžalovaného H., ostáva nedotknuteľná.

Odvolanie proti rozsudku podal obžalovaný R. H., pričom ho odôvodnil nasledovne: „V období, ktoré je považované za obdobie páchania trestnej činnosti, som bol konateľom spoločnosti L., ktorá mala po celom Slovensku viac prevádzok mäsa, v ktorých bolo zamestnaných 187 osôb. V priebehu činnosti spoločnosti sme rozširovali sieť odberateľov a uzatvárali zmluvy o dodávke mäsa a mäsových výrobkov. Asi v roku 2006 spoločnosť začala spolupracovať s S.. Podpis rámcovej faktoringovej zmluvy si vyžadoval uzatvoriť poisťnú zmluvu, audit celej spoločnosti a všetkých prevádzok. Na základe takto spracovanej analýzy a na základe záveru, že spoločnosť a jej prevádzky reálne vykonávajú predmet činnosti došlo k podpisu zmluvy. Audit sa týkal aj všetkých odberateľov. Poskytnutie finančného limitu nebolo naše rozhodnutie, ale jeho výšku určovali zamestnanci S. po zistení, že splníme podmienky S. vrátane našich odberateľov. Toto financovanie fungovalo tak, že sme museli postúpiť každú faktúru pridelenému referentovi, odberateľ musel túto faktúru odsúhlasiť, a tým pádom odberateľ neuhrádzal príslušnú sumu našej spoločnosti, ale na S., ktorý po splnení zmluvných podmienok uhradil 80% a zvyšok sme dostali až vtedy, keď odberateľ faktoringu zaplatil celú sumu. Pred úhradou faktúry musel byť súhlas určených pracovníkov S., ktorému predchádzalo zistenie u odberateľov, či zo strany spoločnosti došlo k plneniu vrátane množstva a sortimentu. Mesačne dochádzalo k stretnutiu s pracovníkmi S. a z ich strany bolo vykonávané hodnotenie. Taktiež boli pravidelne kontrolované aj prevádzky našich zákazníkov. V čase, keď som riadil spoločnosť nebolo reálne postupovať na S. faktúry, ktoré by svojim obsahom prezentovali okolnosti v rozpore so skutočným stavom vecí. V čase, keď som vykonával oprávnenia štatutára, spoločnosť L. mala splnené všetky zmluvné záväzky. Je pravdou, že niekedy došlo k započítaniu faktúr a to vtedy, keď si odberateľ vo vzťahu k S. nephlil svoje záväzky. K započítaniu mohlo dôjsť len so súhlasom L.. Všetky obchody boli riadne vykonané, odberatelia tovar prevzali, čo vždy potvrdili na dodávateľských listoch. V prípade, že bol zákazník v omeškaní a situácia nebola vysvetlená, factoring mal právo daný vzťah vypovedať. Vysvetlenie dlžníka mohlo spočívať v preukázateľnom dôvode neplatenia, dozaistenie záväzku v prospech factoringu, prípadne aj postúpením vlastných pohľadávok. Klient mal možnosť predmetnú pohľadávku voči odberateľovi od factoringu odkúpiť naspäť vo forme priamej platby, vrátenia zálohy, nahradenia inou pohľadávkou. Ak dlžník nereagoval na upomienky a výzvy na úhradu, mohol ho telefonicky urgovať aj člen predstavenstva, prípadne uskutočnil pohovor s dlžníkom v sídle factoringovej spoločnosti za účasti členov vedenia a pracovníkov klientskeho oddelenia alebo oddelenia portfólia manažmentu. Návštevy boli vykonávané aj priamo na prevádzkach. Obchodníci mali povinnosť navštevovať klientov za účelom získania nových obchodov. Pravidelný monitoring klienta bol vykonávaný zo strany klientskeho oddelenia, ktorý spočíval v pravidelne predkladaných finančných výkazov, takt isto vo forme saldo konta klienta a zákazníka. Boli zasielané prvá, druhá, tretia upomienka, následne predžalobná upomienka a súbežne pracovník klientskeho oddelenia alebo obchodník komunikoval s dlžníkom. Platby klientovi nemusel zasielať len prevádzkový riaditeľ, v systéme Q. ich mohol podpisovať každý člen predstavenstva po niekoľko násobnej kontrole klientskeho oddelenia a jedného člena predstavenstva. Nadlimitné pohľadávky sa sledovali v systéme Q.. Klient musel postúpiť aj nadlimitnú objednávku, pretože voči zákazníkovi musel postupovať všetky pohľadávky, bola to povinnosť klienta. Každý schvaľovaný obchod bol predkladaný zo strany obchodníka na poradný výbor na špeciálnom tlačíve. Do problémov sa spoločnosť L. dostala až v čase, keď voči mojej osobe začal vyvíjať viaceré aktivity Y. Y., ktorými začala moja kriminalizácia. Bol som vydieraný a poškodzoval majetok L.-H. podpálením 10 áut. Y. pýtal 400.000,-Sk denne a napriek tomu, že som tieto skutočnosti hlásil policii, nič sa nedialo. Nie bez významu je skutočnosť, že protiprávne konanie Y. robil ten istý vyšetrovateľ útvaru Prezídia PZ, ktorý ma stíhal na základe Y. oznámení. Trestná činnosť Y. sa začala realizovať až potom, čo na mňa bola podaná obžaloba. Som presvedčený, že moja izolácia väzbou, pričom Y. bol stíhaný na slobode, mala jediný cieľ a to zlikvidovať konkurenciu v distribúcii mäsa, na čom participovali útvary Prezídia PZ.

Výsledok činnosti Y., ktorá bola legalizovaná štátnym orgánom bol taký, že som bol izolovaný väzbou a až vtedy odberatelia prestali plniť svoje záväzky a došlo k zásahu do trestným zákonom chráneného objektu, pre ktorý som stíhaný. Poukazujem, že pri právnej kvalifikácii trestného činu je potrebné starostlivo analyzovať všetky štyri znaky skutkovej podstaty. Ide najmä o subjektívny znak- zavinenie, ktoré je determinujúce aj vo vzťahu k okolnosti, ktorá je znakom kvalifikovanej skutkovej podstaty. Konkrétnou analýzou prípadu možno jednoznačne konštatovať, že z aspektu pozitívnej vôle obvineného neboli naplnené všetky znaky hmotnoprávných ustanovení. Taktiež absentuje príčinná súvislosť medzi mojím konaním a vznikom škody, a preto Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhujem, aby môjmu odvolaniu vyhovel a oslobodil ma spod obžaloby s poukazom na § 285 písm. c) Trestného poriadku, pretože vykonaným dokazovaním tak v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní nie je dokázané, že skutky, z ktorých som bol uznaný vinným, som spáchal".

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací preskúmal, vo vzťahu k obžalovanému R. H., v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku, zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolania prokurátorky, obžalovaného R. H. a poškodenej strany Slovenskej sporiteľne sú nedôvodné.

Ako je už uvedené vyššie, najvyšší súd rozsudkom zo 06. marca 2019, sp. zn. 3To/4/2017, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a poškodenej strany - Slovenská sporiteľňa a. s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, a to vo vzťahu k obžalovaným Y., J. a V. a voči nároku na náhradu škody vo vzťahu k týmto obžalovaným. Na verejnom zasadnutí konanom toho istého dňa bolo zároveň konanie vo vzťahu k obžalovanému R. H. vylúčené zo spoločného konania, pričom toto bolo následne vedené pod spisovou značkou uvedenou v záhlaví tohto rozsudku.

V rámci prieskumnej povinnosti odvolací súd zistil, že Špecializovaný trestný súd nesprávne uložil súhrnný trest vo vzťahu k obžalovanému R. H., a preto bol povinný túto nesprávnosť sám napraviť v rámci odvolacieho konania (viď. nasledujúce odseky odôvodnenia).

Najvyšší súd primárne vo vzťahu k odvolaniam prokurátorky, obžalovaného R. H. a poškodenej strany konštatuje, že Špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení v § 2 Trestného poriadku, najmä zásady zákonného procesu - § 2 ods. 7 Trestného poriadku, práva na obhajobu - § 2 ods. 9 Trestného poriadku, náležitého zistenia skutkového stavu veci - § 2 ods. 10 Trestného poriadku, voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12 Trestného poriadku, i rovnosti strán (kontradiktórnosti) - § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Pokiaľ ide o prenájom mäsiarstva v F. pod Y. za sumu 497.000,- Sk a tento prenájom mal ísť na účet obžalovaného J., tu treba poukázať na skutočnosť, že obžalovaný H. platil tento prenájom, pričom vedel, že cena je nadhodnotená a peniaze sú určené J.. Tento prenájom však nebol financovaný cez S. L. L., preto najvyšší súd neprihliadal na túto námietku prokurátorky.

V súvislosti s „dôkaznou núdzou“, aká sa vyskytla aj v posudzovanom prípade, odvolací súd poukazuje na zásadu in dubio pro reo, teda v pochybnostiach v prospech obžalovaného, vyplývajúcu z ustanovenia § 2 ods. 4 Trestného poriadku, použitie ktorej prichádza do úvahy vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie.

Pokiaľ ide o námietku prokurátorky, v ktorej namieta zásah prvostupňového súdu do úpravy výšky

škody z pôvodne žalovaných 9.446.210,72,-€, teda 284.576.544,18 Sk na sumu spôsobenú trestným činom 3.005.645,34,-€, teda 90.548.071,46 Sk, pretože nezahrnul do spôsobenej škody faktúry od firmy L. na S. od firiem F. s. r. o., Q. XX, U., IČO: XX XXX XXX, Z. L. s. r. o., V. XXX, T., IČO: XX XXX XXX, H. s. r. o., V. XX, F., IČO: XX XXX XXX, B. s. r. o., Z. XX/XX, T. F., IČO: XX XXX XXX, T. N., živnostník, T., IČO: XX XXX XXX, tak tu odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku prvostupňového súdu (str. 55-57), kde prvostupňový súd jasne a zrozumiteľne odôvodnil, prečo upravil výšku škody a najvyšší súd sa s týmto odôvodnením plne stotožňuje a v plnej miere naň odkazuje.

Pokiaľ ide o odvolanie poškodenej strany Slovenskej sporiteľne a. s., v ktorom napáda výrok o náhrade škody, ktorým bola odkázaná na civilné konanie, najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku v časti, v ktorej sa vyjadruje k náhrade škody a v plnej miere sa s tým stotožňuje. Nakoľko v niektorých prípadoch už bolo o náhrade škody rozhodnuté v rámci civilného procesu a v niektorých prípadoch ešte stále civilný proces o náhrade škody prebieha, uložiť povinnosť nahradiť spôsobenú škodu by si vyžadovalo ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a predĺžilo by ho, čo by odporovalo ustanoveniu § 288 ods. 1 Trestného poriadku. Správne taktiež prvostupňový súd postupoval v zmysle ustanovenia § 288 ods. 3 Trestného poriadku, keď pri oslobodení obžalovaného spod obžaloby súd obligatórne odkáže poškodenú stranu s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Odvolací súd nezistil pochybenie prvostupňového súdu vo výroku o náhrade škody, preto nemohol vyhovieť odvolaniu poškodenej strany.

Pokiaľ ide o odvolanie obžalovaného R. H., ani odvolací súd nemá pochybnosti o vine obžalovaného R. H. v bode 1/, resp. v bode 2/ napadnutého rozsudku. Vina obžalovaného v bode 1/ rozsudku bola z vykonaného dokazovania preukázaná tak, že R. H. mal rozhodujúce slovo v spoločnosti L., o čom svedčia výpovede spoluobžalovaných R. L. a Y. Y., ako aj svedkov - konateľov odberateľských spoločností. Títo svedkovia zhodne potvrdili, že factoringového obchodu sa uchádzali na podnet R. H.. Pokiaľ nastali nejaké problémy s factoringom - upomienky, telefonické upozornenia o pohľadávkach voči factoringu, títo odberatelia vždy jednali s obžalovaným R. H., ktorý ich vždy ubezpečil, že je všetko v poriadku a nemajú žiadnu pohľadávku voči factoringu. Najčastejšie im ukázal saldo konto na svojom počítači, kde vždy svietila nula. Taktiež títo svedkovia - odberatelia potvrdili, že medzi ich spoločnosťami a spoločnosťou L. neprebíhali žiadne reálne obchody a oni z rôznych dôvodov deklarovali prevzatie mäsa na dodacích listoch, podpisovali faktúry, že obchod reálne prebehol a o vec sa ďalej nestarali, pretože ich obžalovaný R. H. ubezpečil, že on zabezpečí predaj tohto mäsa. Na základe žiadosti obžalovaného R. H. potvrdzovali S. L., že obchody so spoločnosťou L. riadne prebiehajú. Pokiaľ ide o vinu obžalovaného R. H. v bode 2/ napadnutého rozsudku, tá bola jednoznačne preukázaná výpoveďou svedka K. Y., z ktorej vyplynulo, že H. mu doručoval všetky papiere z S. L., všetky faktúry, ktoré svedok Y. podpisoval bez toho, že by tovar uvedený na faktúrach videl, taktiež odovzdával peniaze obžalovanému R. H., ktoré mu H. nikdy nevrátil. Fakt, že išlo o fiktívne obchody, potvrdili aj výpovede svedka R. V., konateľa spoločnosti Y. L. s. r. o. a I. s. r. o., ktorý potvrdil, že so spoločnosťou K. Y.-U. Y. nikdy neobchodoval, a svedka U. A., konateľa spoločnosti A. s. r. o., ktorý podpisoval H. faktúry v domnení, že nepôjdu do účtovníctva bez toho, aby tento obchod reálne prebehol. Z výpovedí svedkov teda vyplynulo, že obžalovaný R. H. bol osobou, ktorá riadila obchody a vedome postupovala všetky faktúry, aj tie fiktívne, na S. L. za účelom úmyselného získania finančného prospechu.

Na základe uvedeného teda nemôže obstať tvrdenie obžalovaného R. H., že nebol naplnený subjektívny znak skutkovej podstaty trestného činu podvodu, a teda úmyselné zavinenie.

Na základe uvedeného najvyšší súd odvolanie obžalovaného R. H. zamietol.

Pri rozhodovaní o treste Špecializovaný trestný súd zohľadnil všetky rozhodné kritériá pre ukládanie trestov.

Treba mať na zreteli, že skutky, pre ktoré sa viedlo trestné stíhanie, boli spáchané od roku 2006 až 2007. Obvinenie bolo vznesené dňa 24. januára 2008. Prokurátor podal obžalobu na súde 20. augusta

2015 (teda po viac ako siedmich rokoch od vznesenia obvinenia). Špecializovaný trestný súd začal vo veci konať na hlavnom pojednávaní až 5. apríla 2016 a vo veci rozhodol 13. februára 2017.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd pri rozhodovaní o trestnom obvinení je každá dotknutá strana oprávnená na spravodlivé a verejné prerokovanie svojej veci uskutočnené v primeranej lehote nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa § 2 ods. 4 Trestného poriadku, ak tento zákon neustanovuje niečo iné, postupujú orgány činné v trestnom konaní z úradnej povinnosti; musia trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou.

Porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote je bezpochyby významným zásahom do princípov zaručujúcich právo na spravodlivý proces. Neodôvodnené prietahy a neprimeraná dĺžka trestného konania sú závažným a nežiaducim javom, ktorý nielen odporuje zmyslu práva obvineného, ale i poškodeného na spravodlivý proces, ale je v rozpore so základnými zásadami trestného práva a odporuje účelu trestného konania. Primeranosť dĺžky konania je judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva posudzovaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu s prihliadnutím ku kritériám zakotveným v judikatúre EŠLP, akými sú zložitosť prípadu, chovanie sťažovateľa a chovanie štátnych orgánov. Judikatúra EŠLP je jednoznačná v tom smere, že zmiernenie trestu z dôvodu neprimeranosti dĺžky konania v zásade zbavuje jednotlivca jeho postavenia obeť v zmysle čl. 36 Dohovoru za predpokladu, že vnútroštátne orgány uznajú, či už výslovne alebo v podstate veci, že išlo o porušenie Dohovoru a uskutočnia nápravu.

Ustálená judikatúra EŠLP, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednoznačne v takýchto prípadoch poukazuje na porušenie práv obžalovaných vyjadrených v článku 1 ods. 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Neprimerane dlhá dĺžka procesu potom vedie jednak k zásadnému zníženiu stupňa nebezpečnosti deliktu pre spoločnosť, ako aj k záverom o potrebe podstatnej korekcie sankcionovania tohto deliktu; odporovalo by všetkým uvedeným princípom trestanie páchatel'a podľa príslušnej trestnej sadzby, ako to prichádza do úvahy pri rozhodovaní relatívne krátko po spáchaní deliktu.

Najvyšší súd uzatvára, že dĺžka konania, ktorá s prihliadnutím na obťažnosť veci, postoj obžalovaných k trestnému stíhaniu a procesný postup orgánov činných v trestnom konaní výrazne a neprimerane presahuje dĺžku konania v porovnateľných veciach je takou okolnosťou prípadu, ktorá odôvodňuje uložiť trest odňatia slobody pod zákonom stanovenú spodnú hranicu trestnej sadzby uvedenej v § 221 ods. 4 Trestného zákona.

Pokiaľ ide však o uložený trest týkajúci sa obžalovaného R. H., najvyšší súd z priloženého spisového materiálu zistil, že Špecializovaný trestný súd pri ukladaní súhrnného trestu odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov pochybil, keď v zmysle § 42 ods. 2 Trestného zákona spolu s uložením súhrnného trestu zrušil výrok o treste uloženom obžalovanému R. H. rozsudkom Krajského súdu Trnava zo 06. júna 2016, sp. zn. 1T/22/2002, výrok o treste uloženom obžalovanému R. H. trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 03. marca 2015, sp. zn. 3T/12/2015 a výrok o treste uloženom obžalovanému trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 29. októbra 2014, sp. zn. 0T/483/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

K ukladaní súhrnného trestu najvyšší súd dôvodí nasledovné:

Ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol slovenským súdom prvého stupňa vyhlásený prvý odsudzujúci rozsudok, ktorý sa stal právoplatným a možno na neho prihladať - § 42 ods. 3, za iný jeho trestný čin a tieto trestné činy sú vo viacčinnom súbehu, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

Takto modifikované a upravené ustanovenie § 42 ods. 1 Trestného zákona zodpovedá dlhodobej súdnej praxi ustálenej viacerými stanoviskami a judikátmi súdov. Preto, aby bolo možné uložiť páchatel'ovi súhrnný trest, musia byť splnené všetky vyššie uvedené podmienky.

Základným predpokladom uloženia súhrnného trestu je, aby medzi trestným činom, ktorý je predmetom prebiehajúceho konania a trestným činom vo vzťahu ku ktorému má byť uložený súhrnný trest, existoval viacčinný súbeh.

O viacčinný súbeh trestných činov ide z časového hľadiska vtedy, ak v období medzi prvým z nich a posledným z nich nedošlo k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku za nejaký trestný čin toho istého páchatel'a (bez ohľadu na to, či sa odsudzujúci rozsudok týkal niektorého z týchto trestných činov alebo trestného činu spáchaného ešte skôr, mimo okruhu týchto skúmaných trestných činov), a to takého rozsudku, ktorý bol ako prvý odsudzujúci rozsudok v trestnom stíhaní pre tento trestný čin vyhlásený a ktorý potom svojho času aj nadobudol právoplatnosť a možno naň dosiaľ prihladať.

Z tejto definície vyplýva, že okamih vyhlásenia prvého odsudzujúceho rozsudku spôsobuje, že vo vzájomnom pomere viacčinného súbehu nemôže byť trestný čin spáchaný pred týmto okamihom a trestný čin spáchaný po tomto okamihu.

Súhrnný trest sa uloží iba v prípade viacčinného súbehu, a to len vtedy, ak páchatel' bol za časť zbíhajúcej sa trestnej činnosti odsúdený a ak možno na takéto odsúdenie prihladať. Súd teda páchatel'a odsudzuje a ukladá mu súhrnný trest za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený prvý odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, pričom prejednávany trestný čin musí byť vo viacčinnom súbehu so skorším trestným činom (za ktorý už bol odsúdený).

Najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že v prejednávanej veci ide o skutky, ktoré sa stali v období rokov 2006-2007, pričom uvedená charakteristika platí vo vzťahu ku všetkým skutkom súvisiacim so spisovými značkami podrobne opísanými vo výroku tohto rozsudku (teda vo veci pôvodne vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica v spojení s Krajským súdom v Trenčíne nevynímajúc).

Naproti tomu skutok, za ktorý bol obžalovaný R. H. odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 29. októbra 2014, sp. zn. 0T/483/2014 sa stal 27. októbra 2014.

Medzi týmto časovým obdobím došlo k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku Krajským súdom v Trnave z 12. februára 2014, sp. zn. 1T/22/2012, ktorým bol obžalovaný R. H. odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

V prejednávanej veci teda nebol zákonný dôvod na zrušenie výroku o treste uloženom obžalovanému R. H. trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 29. októbra 2014, sp. zn. 0T/483/2014, nakoľko v spojení s uvedeným práve vyhlásenie predmetného odsudzujúceho rozsudku Krajského súdu v Trnave spôsobilo „pretrhnutie“ viacčinného súbehu medzi skutkami uvedenými v napadnutom rozsudku Špecializovaného trestného súdu a trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 0T/483/2014.

Najvyšší súd po oboznámení sa s obsahom pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Považská Bystrica, resp. Krajského súdu v Trenčíne zistil, že túto nesprávnosť navyše napriek uvedenému neodstránil ani Krajský súd v Trenčíne, ktorý rozhodujúc rozsudkom z 03. apríla 2019, sp. zn. 23To/69/2018 síce postupoval podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona a obžalovanému uložil súhrnný trest,

no nespravoval sa dostatočne dôsledne aj vyššie uvedenými zásadami pre ukladanie súhrnného trestu, pričom sa dopustil identickej chyby ako Špecializovaný trestný súd - teda znova zrušil aj výrok o treste uloženom obžalovanému trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. OT/483/2014.

Najvyšší súd však ako súd odvolací predmetný nedostatok odstránil a rozhodol vo veci sám rozsudkom tak, ako je uvedené v jeho výrokovej časti vyššie. Urobil tak na základe § 322 ods.3 Trestného poriadku na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený a bol navyše doplnený dôkazmi vykonanými na verejnom zasadnutí (aktualizovaný odpis registra trestov a pripojené spisy o predchádzajúcich odsúdeniach obžalovaného).

Nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov, ukladajúci ako trest súhrnný a ukladajúci s použitím čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd považoval za zákonný a správny aj odvolací súd.

Obžalovaného R. H. aj odvolací súd zaradil na výkon uloženého trestu postupom podľa § 48 ods.3 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia, pretože obžalovaný bol uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu.

Trest zákazu činnosti prevzal odvolací súd z rozsudku, ktorý bol zrušený vo výroku o treste v rámci ukladania súhrnného trestu.

Výrok prvostupňového rozsudku, ktorým bol podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona uložený obžalovanému R. H. ochranný dohľad na 2 (dva) roky, ostal týmto rozsudkom nedotknutý, pretože odvolací súd zrušil prvostupňový rozsudok len vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, pričom ochranný dohľad nie je trestom, ale ochranným opatrením.

Trest bol obžalovanému R. H. ukladajúci ako trest súhrnný, preto odvolací súd svojím rozhodnutím, po doplnení dokazovania na verejnom zasadnutí, zrušil výrok o treste uloženom R. H. rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo 06. júna 2016, sp. zn. 1T/22/2002, výrok o treste uloženom obžalovanému R. H. rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 03. apríla 2019, sp. zn. 23To/69/2018, ako aj výrok o treste uloženom obžalovanému trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II z 03. marca 2015, sp. zn. 3T/12/2015; zároveň zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, nakoľko na zrušenie týchto rozhodnutí bol zákonný podklad v zmysle ustanovenie 42 ods. 2 Trestného zákona.

Odvolanie poškodenej strany Slovenská sporiteľňa a. s., bolo aj vo vzťahu k obžalovanému H. ako nedôvodné zamietnuté, preto výrok rozsudku prvostupňového súdu, ktorým podľa § 288 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku poškodenú stranu Slovenská sporiteľňa a. s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces, považuje odvolací súd za zákonný a správny a preto aj tento výrok ostal nedotknutý aj vo vzťahu k obžalovanému R. H..

S poukazom na uvedené, odvolací súd (vyjmúc vyššie uvedené a priamo odvolacím súdom napravené nedostatky vo výroku o treste) považuje napadnutý rozsudok za zákonný a oslobodzujúcu časť rozsudku v plnom súlade so zásadou in dubio pro reo.

Riadiac sa vyššie uvedeným rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.